

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

**ЗАХІДНИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ**

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ЦЕНТР УКРАЇНСЬКО-ЄВРОПЕЙСЬКОГО НАУКОВОГО
СПІВРОБІТНИЦТВА»**

ЦЕНТР
українсько-європейського
наукового співробітництва

Збірник тез
Міжнародної науково-практичної конференції
«Конвенція про захист прав людини і
основоположних свобод в контексті
75-річної діяльності Ради Європи»

м. Хмельницький
08 листопада 2024 року

Отож «Конвенція прагне радикально змінити та вдосконалити правове становище особи в міжнародному праві на довгострокову перспективу і одним потужним кроком, вриваючись у розвиток, який до цього моменту відбувався лише повільно, невеликими частинами і з перешкодами» [6]. Таким чином Конвенція націлена на суттєве покращення правового статусу особи в міжнародному праві, прискорюючи і спрощуючи попередньо ускладнений процес такого розвитку.

Судячи із вищевказаного можна дійти висновку, що Конвенція загалом уступаючи Конституції України за обсягом гарантованих прав проте забезпечує більш детальну регламентацію прав і свобод в межах свого змісту, а також процедури їх обмеження, у порівнянні з Конституцією України. Багато з прав, закріплених у Конвенції, представлені в Конституції України менш детально або з менш чіткими умовами їх обмеження. Тобто факт відсутності у Конституції України повного переліку прав і свобод, що визначені Конвенцією, підкреслює необхідність пильної уваги до підвищення рівня захисту прав громадян, а також комплексного розширення національних правових практик, особливо в аспектах права на свободу та гарантії справедливого суду. Суттєвість вищезазначеного полягає в тому, що адаптація національної правової системи до міжнародних стандартів виступає важливим кроком на шляху до реалізації повного обсягу конституційних прав і свобод в Україні.

Література:

1. The case of Bosphorus Hava Yolları Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi v. Ireland. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22sort%22:%5B%22kdate%20Descending%22%5D%2C%22itemid%22:%5B%22001-69564%22%5D%7D> (дата звернення: 25.10.2024).
2. Європейська конвенція з прав людини URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення: 25.10.2024).
3. Рішення Конституційного Суду України (Другий сенат) від 21 липня 2021 року № 5-п(II)/2021 URL: <https://ccu.gov.ua/dokument/5-rii2021> (дата звернення: 25.10.2024).
4. Конституція України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#top> (дата звернення: 25.10.2024).
5. Кримінальний процесуальний кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 25.10.2024).
6. Das Zusammentreffen der Europäischen Convention zum Schutze der Menschenrechte und Grundfreiheiten mit den Grundrechten der Verfassungen. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-642-49912-8_22 (дата звернення: 25.10.2024).

Кириченко Олександр Анатолійович,

доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри права
Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика

Необхідність докорінного реформування сутності і функцій інституту президента держави, органів прокуратури, публічнотури, адвокатури та інших антиделіктних органів у контексті виконання вимог Європейського суду з прав людини

Викладені в окремих тезах доповідей Ю.О. Ланцедової та О.С. Тунтули на даній конференції можливості удосконалення сутності і найменування Європейського суду з прав людини та Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод на підставі низки інноваційних статей перспективного Конституційного кодексу України, що має бути розроблений шляхом кодифікації Конституції України [3] та всіх існуючих так званих конституційних чи органічних законів, не можна досягти без наступного докорінного реформування сутності і функцій інституту президента держави, органів прокуратури, публічнотури, адвокатури та низки інших антиделіктних органів.

Фактично у силу вимог ч. 2 ст. 3, ч. 6 ст. 55 і ч. 2 ст. 102 Конституції України [3] українська держава є власне президентською республікою. Адже тільки Президент української держави і ніякий інший суб'єкт владних повноважень в кінцевому підсумку

відповідає за неухильне дотримання Основного закону та інших правових актів і правового статусу всіх співвітчизників [1, с. 52].

Для цього ч. 6 ст. 55 Конституції України і надає Президенту України в розпорядження будь-які заходи прямо не заборонені законом [3], а вимоги ч. 2 ст. 3 і ч. 2 ст. 102 Конституції України [3] покладають на даного суб'єкта владних повноважень прямо таки обов'язок з тим, щоб він негайно припиняв незаконні діяння та/чи скасовувати нелегітимні рішення та/або правові акти суб'єктів владних повноважень, і навіть остаточні, але незаконні, судові рішення [1, с. 52; 2, с.192-193].

При цьому слід мати на увазі, що відсутні строки давності для застосування Президентом української держави на виконання названих вимог ч. 2 ст. 3, ч. 6 ст. 55 і ч. 2 ст. 102 Конституції України [3] власне вказаних засобів забезпечення неухильного дотримання на території нашої країни будь-яких правових актів та правового статусу всіх співвітчизників. Строки давності існують із певними винятками лише для застосування заходів карально-виховної юридичної відповідальності [1, с. 53; 2, с.193].

Вказані цілі також ніяк не можна досягти без реального докорінного перетворення повноважень органів прокуратури в Праву руку Президента держави із поверненням та оновленням власне у Конституційному кодексі України (а рівно поновити чи передбачити в Основному законі будь-якої іншої держави світу) природної функції прокуратури по здійсненню нагляду за точним, одноманітним і неухильним дотриманням законів та інших правових актів з боку будь-яких соціосуб'єктів, а як наслідок, й за найбільш ефективним, раціональним та якісним виконанням суб'єктами владних повноважень базисного конституційного обов'язку держави із пізнання, визнання, забезпечення і неухильного дотримання правового статусу всіх співвітчизників, попередження порушення даного правового статусу і в разі порушення - за максимально повним його відновленням і неухильним притягненням винних у цих порушеннях до відповідного виду, характеру і ступеня тяжкості юридичної відповідальності [1, с. 53; 2, с.193].

У такому разі **інститут президента держави та органи прокуратури** мають набути статус **наглядової гіпергілки державної влади за здійсненням вказаного нагляду за точним, одноманітним і неухильним дотриманням законів та інших правових актів з боку представників всіх інших гілок державної влади (правотворчої, антиделіктної, правозастосовчої) та всіх інших суб'єктів владних повноважень та всіх інших соціосуб'єктів, а як наслідок, й за найбільш ефективним, раціональним та якісним виконанням суб'єктами владних повноважень базисного конституційного обов'язку держави із пізнання, визнання, забезпечення і неухильного дотримання правового статусу всіх співвітчизників, оперативного попередження порушення їх правового статусу, максимально повним його відновленням та за неухильним притягненням винних у цих порушеннях до відповідного виду, характеру і ступеня тяжкості юридичної відповідальності** [1, с. 53; 2, с.193-194].

Ще у 2010 р. автор та інші представники наукової школи юриспруденції професора Аланкіра [4, с. 42-43] достатньо обґрунтовано запропонували **новітню доктрину докорінного реформування судової влади в єдиний антиделіктний орган** в особі Верховного суду України із вичерпним набором судових палат (конституційної, антикримінальної, адміністративної, трудової, де-факто майново-договірної чи цивільної та де-юре майново-договірної чи господарської, що мають дублюватися на рівні обласних судів і реалізовуватися за допомогою відповідної спеціалізації суддів місцевих судів [2, с. 202].

У такому разі існуючу функцію прокуратури із процесуального керівництва слідством треба передати керівникам слідчих підрозділів **слідчотури** (об'єднаної на основі принципу єдиноначальності по всьому спектру підслідності) [1, с. 64]. Функцію ж обвинувачення та іншого захисту правового статусу потерпілого треба передати заново створеному антиделіктному органу - **публічнотурі**, що теж має діяти на принципі єдиноначальності, отримувати зарплатню та інше матеріально-технічне забезпечення лише від держави та мати два підрозділи : а) обвинувачення та іншого захисту правового статусу потерпілого у всіх видах судочинства; б) іншої юридичної допомоги [1, с. 64]. У такому разі докорінному реформуванню має бути піддана й **адвокатура**, яка теж має діяти на принципі

єдиноначальності, отримувати заробітну плату й інше матеріально-технічне забезпечення лише від держави, а отримання будь-якої матеріальної та іншої вигоди від клієнта чи в його інтересах від будь-якого іншого соціосуб'єкта має розцінюватися не інакше як хабар (отримання неправомірної вигоди) чи побори із посиленою (аж до смертної кари) антикримінальною відповідальністю, а в структурі даного принципово реформованого антиделіктного органу також мають бути лише два підрозділи : а) захисту правового статусу правопорушників у всіх видах судочинства; б) іншої юридичної допомоги [1, с. 64].

На аналогічній основі в якості єдиного антиделіктного органу мають бути докорінне реформовані ординатура, експертнотура, виконавчотура і всі інші без винятку антиделіктні органи – базисні помічники вказаної наглядової гіпергілки державної влади [1, с. 213-215].

Література :

1. Кириченко О.А., Тунтула О.С., Ткач Ю.Д. Інновації юриспруденції в забезпеченні журналістської галузі права та медіабезпеки : монографія. Варшава : RS Global Sp.z O.O., 2021. 98 с. URL : <https://monographs.rsglobal.pl/index.php/rsgl/catalog/view/40/37/126-1>

2. Кириченко О.А. Інноваційні основи Антикримінальної галузі права та судочинства : монографія. Київ : Видавець Назаров О. А., 2024. 2570 с.

3. Конституція України : закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141, із змінами, згідно із законом [№ 27-ІХ від 3 вересня 2019 р.](#), ВВР, 2019, № 38, ст. 160. *Zakon.rada.gov.ua* : веб-сайт. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>

4. Новітня концепція реформування судової влади України : навч. посібник / Є.В. Кириленко, С.А. Кириченко, Т.О. Коросташова, Ю.О. Ланцедова, О.С. Тунтула ; за наук. ред. О.А. Кириченка. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. 60 с. URL : http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?

Кірик Алла Юрївна,

доктор філософії з права, доцент кафедри міжнародного та європейського права
Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова

Вплив членства України в Раді Європи на внутрішні реформи

З початку повномасштабного вторгнення велика кількість міжнародних організацій, зокрема Рада Європи висловили свою підтримку Україні та засудили військову агресію Росії.

Відносини нашої держави з Радою Європи розпочались після проголошення незалежності. У 1995 році Україна набула членства в Раді Європи. Станом на сьогодні вона об'єднує 46 європейських держав, що прагнуть підтримувати демократію та гарантувати права людини.

Україна співпрацює з Радою Європи у процесі проведення внутрішніх реформ. Одним із інструментів у цій діяльності є плани дій, який передбачає експертну допомогу.

Для підтримки України у виконанні своїх зобов'язань як держави-члена Ради Європи з 2005 року реалізуються Плани дій, які є стратегічними програмними документами на визначений період часу. Після повномасштабного вторгнення РФ в Україну, попередній План дій Ради Європи для України на 2018-2022 роки План переглянуто у зв'язку з необхідністю перенаправлення виділених ресурсів на забезпечення нагальних гуманітарних потреб нашої країни.

Наразі виконується План дій Ради Європи для України на 2023-2026 роки «Стійкість, відновлення та відбудова» [1]. Загальний бюджет чотирирічної програми співпраці оцінюється в 50 мільйонів євро, що робить його найбільшим бюджетом, який будь-коли виділявся на план дій Ради Європи для окремих країн. Це частина внеску Ради Європи у процес реконструкції та відновлення нашої країни.

Цей план є дуже важливим для України, оскільки він був узгоджений з найвищим політичним керівництвом України та розроблений з урахуванням експертних думок та